Landbouw- en Visserijraad d.d. 23-24 november 2026

Landbouw- en Visserijraad d.d. 23-24 november 2026

Aan de orde is het **tweeminutendebat Landbouw- en Visserijraad d.d. 23-24 november 2026**.

De **voorzitter**:
Aan de orde is het tweeminutendebat Landbouw- en Visserijraad op 23 en 24 november 2026. Ik heet de minister en de staatssecretaris van harte welkom in vak K. Ik geef het woord aan mevrouw Van der Plas als eerste spreker in dit tweeminutendebat, en dat doet zij natuurlijk namens de BBB. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
Dank u wel. Ik begin met een motie en die luidt als volgt.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat vanuit het Meerjarig Financieel Kader (MFK) middelen beschikbaar zijn gesteld voor de verduurzaming van de visserijsector;

overwegende dat vissers met technieken zoals de SumWing en innovatieve visborden hun brandstofverbruik kunnen verlagen;

verzoekt de regering zich actief in te zetten om ook voor de actieve vistuigen SumWing en innovatieve visborden toegang tot MFK-middelen voor verduurzaming te verkrijgen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Plas.

Zij krijgt nr. 1855 (21501-32).

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
Ik heb een paar vragen. De staatssecretaris heeft eerder toegezegd om met de visserijorganisaties in gesprek te gaan over de mogelijkheden voor spiegelnetvissers — ja, die bestaan. Hij heeft daarbij geen termijn genoemd. Mijn vraag is of dat gesprek al plaats heeft gevonden.

Dan de herziening van het gemeenschappelijk visserijbeleid. Dat moet nu echt op de Europese agenda komen, want daar wordt al geruime tijd om gevraagd. Een concreet voorstel missen wij nog steeds. Kan de staatssecretaris toezeggen de gerichte herziening van het GVB, het gemeenschappelijk visserijbeleid, nog dit jaar als divers onderwerp te agenderen voor de Landbouw- en Visserijraad en zich in te zetten voor concrete afspraken over het tijdpad, zodat de herziening van het GVB in 2027 daadwerkelijk wordt opgepakt?

Dan heb ik nog iets over schrijffouten. De staatssecretaris beschouwt onze motie over het corrigeren van onbedoelde schrijffouten als uitgevoerd na overleg met de NVWA en de RVO.

Wij missen het gesprek met de visserijorganisaties en de vissers zelf. Welke concrete verschrijvingen komen zij in de dagelijkse praktijk tegen en biedt de beschreven werkwijze daarvoor daadwerkelijk een oplossing? Dit is een terugkerende ergernis waarvan wij vinden dat die zorgvuldig moet worden opgepakt.

Dan heb ik nog één laatste vraag, voorzitter. Is de staatssecretaris bereid in gesprek te gaan met de Belgische minister Hilde Crevits om te onderzoeken of Nederland zich kan aansluiten bij het Belgische initiatief van VISTools als alternatief voor de aanlandplicht?

Dat was het.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Kröger namens PRO. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Dank, voorzitter. Ik heb een motie en een tweetal vragen naar aanleiding van het schriftelijk overleg. Ik begin met de motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de zeehondenpopulatie in de Waddenzee zorgwekkend snel daalt;

overwegende dat UNESCO, mede door deze daling, overweegt om het Waddengebied volgend jaar tot bedreigd werelderfgoed te benoemen na een inspectiemissie;

overwegende dat in 2027 het onderzoeksproject van NWO SIO wordt afgerond met aanbevelingen om de zeehondenpopulatie te beschermen;

verzoekt de regering om tijdig vóór de inspectiemissie van UNESCO te informeren hoe de daling van de zeehondenpopulatie in en de Waddenzee tegen kan worden gegaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kröger en Bromet.

Zij krijgt nr. 1856 (21501-32).

We doen twee interrupties. Mevrouw Van der Plas.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
We hebben te maken met natuur. In de natuur heb je beesten die worden gegeten en je hebt beesten die eten. In het rapport staat heel duidelijk dat de verwachting al was dat het natuurlijke systeem ervoor zorgt dat een andere soort de groei indamt.

De **voorzitter**:
Komt u tot een vraag.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
We hebben het dan bijvoorbeeld over de grijze zeehonden, die zijn waargenomen en die op gewone zeehonden en bruinvissen jagen. Die eten ze op. Mijn vraag is: heeft mevrouw Kröger het rapport gelezen?

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Zoals u wellicht weet, is mijn collega, mevrouw Bromet, woordvoerder op natuur. Zij dient deze motie mede met mij in. Zij heeft het schriftelijk overleg namens ons gevoerd. Volgens mij is de kern dat het niet goed gaat met de Wadden. Ik heb eerder veel debatten gedaan over de Wadden, toen het ging over de onzalige plannen om daar aan gaswinning te doen, de plannen voor zoutwinning. Er gaat veel mis in de Wadden. UNESCO slaat al langer alarm. Nu is het echt het uur U. Het gaat ook over de zeehondenpopulatie. Er ligt een wetenschappelijke studie. Wij willen graag van de minister horen welke actie hij daarop gaat ondernemen.

De **voorzitter**:
Tot slot.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
Dan is mijn vraag: heeft mevrouw Bromet het rapport wel gelezen? Want het is volstrekt normaal dat in de natuur, zeker als populaties groeien en er een soort bij komt … Zeehondjes zijn geen aardige diertjes. Die eten gewoon vis en die eten elkaar.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Maar …

De **voorzitter**:
Hohoho, mevrouw Van der Plas is aan het woord.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
Ik stoor me er een beetje aan dat het helemaal wordt opgeblazen. Dan wordt gelijk gesuggereerd dat het niet goed gaat met de Wadden en wordt er gevraagd wat er moet gebeuren. Maar ik zou mevrouw Kröger en mevrouw Bromet ook aanraden om het rapport gewoon goed te lezen. Vragen staat vrij, helemaal prima, maar laten we nou niet paniek gaan zaaien.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Volgens mij is PRO een partij die altijd zeer veel waarde hecht aan wetenschappelijk onderzoek en alle basis van beleid. Daar hoeft mevrouw Van der Plas zich geen enkele zorgen over te maken. De kern is hier dat de Wadden ons meest kwetsbare en ons belangrijkste, unieke natuurgebied is. De Wadden staan keihard onder druk. Daar worden we al jaren door UNESCO voor gewaarschuwd. En mevrouw Van der Plas doet hier alsof de natuur onder geen enkele dreiging staat in de Wadden. Dat is niet de realiteit. Er is een diersoort waar het nu slecht mee gaat en wij vragen de minister hoe hij daar actie op gaat ondernemen.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Het woord is aan de heer Stöteler namens de PVV.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Nou, voorzitter, ik heb nog een inbreng.

De **voorzitter**:
O, gaat uw gang. Ik was te snel.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Dit was slechts de motie.

De **voorzitter**:
Gaat uw gang.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Ik heb nog inbreng op een heel ander punt, namelijk de rivierkreeften. De populatie loopt echt uit de hand. We hebben begrepen dat de staatssecretaris daar stappen op zet. Dat is natuurlijk in principe heel goed, maar vanuit onze waterschappen hoor ik vooral dat er meer nodig is dan de algemene maatregel van bestuur die met de Kamer is gedeeld. Daarom zou ik bij dezen graag twee toezeggingen vragen. Is de staatssecretaris bereid om in het eerstvolgende overleg met Unie van Waterschappen over de rivierkreeften twee dingen te bespreken, namelijk het schrappen van de exotische schaaldieren van de Unielijst — die staan in bijlage 1 van de Uitvoeringsregeling visserij — zodat natuurbeheerders meer opties krijgen om de kreeften te vangen, en ten tweede over de aanpassing van de Vrijstellingsregeling bevissing Chinese wolhandkrab en uitheemse kreeftsoorten, zodat het verkopen van deze dieren alleen nog is toegestaan voor beroepsvissers en vishandelaren?

Tot zover. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Kröger. Dan is nu wel het woord aan Stöteler namens de PVV.

De heer **Stöteler** (PVV):
Voorzitter, dank u wel. De invallers van vandaag zijn het met elkaar eens. Ik heb één motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de beroepsvisserij een onmisbare rol kan spelen bij het op grote schaal uitdunnen van de populaties uitheemse rivierkreeften;

constaterende dat verzoeken vanuit de consultatie om de visserijvoorwaarden in de Uitvoeringsregeling visserij voor de beroepsvisserij te versoepelen door de staatssecretaris zijn afgewezen;

verzoekt het kabinet in aanloop naar de Landbouw- en Visserijraad de voorwaarden voor beroepsvissers alsnog te versoepelen en flexibeler te maken, zodat het voor hen aantrekkelijker wordt om vol in te zetten op het wegvangen van invasieve rivierkreeften,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Stöteler en Chris Jansen.

Zij krijgt nr. 1857 (21501-32).

De heer **Stöteler** (PVV):
Ik dank u wel.

De **voorzitter**:
Kan de minister of staatssecretaris meteen overgaan tot beantwoording? Vijf minuutjes. Ik schors vijf minuten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
Ik heropen de vergadering. Het woord is aan de minister.

Minister **Van Essen**:
Voorzitter. Misschien ter introductie: de vorige keer heeft de staatssecretaris bij dit debat over de Landbouw- en Visserijraad ook aangegeven dat moties en vragen van u regelmatig weinig tot niets te maken hebben met de agenda van de Landbouw- en Visserijraad. Wij doen nogmaals een beroep op u om daaraan te denken.

De **voorzitter**:
Nou, het staat de leden vrij om de regering met boodschappen richting de Raad op pad te sturen, excellentie. Ik wijs u daar toch eventjes op.

Minister **Van Essen**:
Zeker, voorzitter. "Wij doen een beroep op u om ergens aan te denken" is volgens mij een hele lichte formulering van de zijde van het kabinet.

De **voorzitter**:
Maar het staat de leden vrij om ieder onderwerp te agenderen, alsook daar antwoord op te verwachten van de zijde van uw departement.

Minister **Van Essen**:
Waarvan akte. Dan antwoorden wij met plezier, zeker over rivierkreeften.

De **voorzitter**:
Gaat uw gang.

Minister **Van Essen**:
Dan sta ik hier om een motie van PRO van een oordeel te voorzien. Die gaat over de zeehonden. Ik zou die graag oordeel Kamer willen geven, want ook wij hebben zorgen over de dalende populatie zeehonden in de Waddenzee. Het enige is dat de oorzaak van die daling voor ons nog niet bekend is. Er zijn meerdere theorieën. Ik hoorde uw Kamerleden net ook al wat wisselen daarover. Denk aan concurrentie met andere dieren, verstoringen en het bereiken van de draagkracht van het ecosysteem. We hebben daar dus ook een adviesaanvraag over uitstaan. Meer onderzoek is noodzakelijk om die oorzaken te achterhalen. Ik zeg ook toe dat ik de Kamer tijdig voor het bezoek van de inspectiemissie van UNESCO informeer over de daling van de zeehondenpopulatie, de oorzaak daarvan en de mogelijke acties. Daarmee krijgt die oordeel Kamer.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 1856: oordeel Kamer. Dank u wel. De staatssecretaris.

Staatssecretaris **Erkens**:
Voorzitter. Ik begin met de moties. De motie op stuk nr. 1855, over het MFK, de verduurzaming en welke vistuigen we daarin opnemen, van het lid Van der Plas is nog ontijdig. De onderhandelingen over het MFK zijn op dit moment nog niet afgerond, dus wij kunnen nog niet vooruitlopen op die invulling. Zodra een akkoord bereikt is, zal ik bezien hoe dit het beste kan worden ingezet om bij te dragen aan een toekomstbestendige visserij. Ik kan daarbij wel toezeggen dat ik de sector zal betrekken bij de invulling van het hoofdstuk visserij in het nieuwe fonds, het NRPP. Daarbij zouden dus ook deze onderwerpen kunnen langskomen. Alleen, het is te vroeg om dit op die Europese tafel neer te leggen, vandaar: ontijdig.

De **voorzitter**:
Kunt u daar een tijdsaanduiding bij geven?

Staatssecretaris **Erkens**:
Laten we zeggen: kwartaal 1.

De **voorzitter**:
Is mevrouw Van der Plas bereid om de motie aan te houden?

Staatssecretaris **Erkens**:
Ik zou nog bij het Kamerlid op de lijn kunnen komen over de exacte tijdslijn daarvan.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
Ik ben bereid om de motie aan te houden, maar ik wil nog wel wat druk op de staatssecretaris zetten om zich hier echt wel actief voor in te zetten.

Staatssecretaris **Erkens**:
Ja, dat zal ik doen. Ik kom dan nog op de lijn over de exacte tijdslijn.

De **voorzitter**:
Op verzoek van mevrouw Van der Plas stel ik voor haar motie (21501-32, nr. 1855) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

De motie op stuk nr. 1857.

Staatssecretaris **Erkens**:
De motie op stuk nr. 1857, over rivierkreeften. We zoeken als kabinet al naar alle mogelijkheden om meer rivierkreeften weg te vangen. Er zitten wel een aantal haken en ogen aan, waardoor het soms complex is. Denk aan het voorkomen dat je de hele sloot leegvist. Het moet dus selectief gebeuren. Als ik de motie zo mag interpreteren dat ik ga onderzoeken welke ruimte ik kan geven aan de vissers, kan ik die oordeel Kamer geven. Maar ik heb daarbij wel echt specifiek de vraag om te bezien wat die ruimte is en ik zal uw Kamer daarover informeren. Die bereidheid is er dus.

De **voorzitter**:
Ik kijk of dat mag van de heer Stöteler.

De heer **Stöteler** (PVV):
Ja, dat is goed. Wanneer komt de staatssecretaris daarop terug?

Staatssecretaris **Erkens**:
Kwartaal 1.

De **voorzitter**:
Dan wordt de motie op stuk nr. 1857 met deze interpretatie aan het oordeel van de Kamer gelaten.

Staatssecretaris **Erkens**:
Dan nog een aantal vragen van de BBB. Het ging over spiegelnetvissers. Ik heb daarbij eerder geen termijn benoemd. Ik betrek dit bij de reguliere overleggen met de sectorvertegenwoordigers. Dat gesprek zal dus dit jaar nog plaatsvinden.

Voorzitter. Dan de tweede vraag van het lid Van der Plas, over de herziening van het GVB. Ik deel de frustratie op dat vlak. In de aankomende Raad zal ik weer het belang van de herziening van het GVB bepleiten, net zoals ik deze zomer ook gedaan heb in een brief aan Commissaris Kadis. Vorig jaar heeft Nederland ook een AOB-punt ingebracht over het belang van de herziening. Ik zie dus niet per se het belang ervan om nog een diversenpunt in te dienen, omdat dat de vorige keer ook geen effect heeft gehad. Ik kan wel toezeggen dat ik me blijf inzetten voor een herziening van het GVB, maar de route zal dan niet via een

diversenpunt zijn. In mijn bilaterale gesprekken met andere landen zullen we kijken naar de meest effectieve oplossing, want we willen hier hetzelfde.

Voorzitter. Dan de derde vraag: kan de staatssecretaris toezeggen met de vissersbonden in gesprek te gaan over de onbewuste schrijffouten? Ik heb eerder aangegeven dat ik het van groot belang vind dat de handhaving oog heeft voor de menselijke maat daarbinnen. Daarom pakken we op dit moment alle ruimte die Europese wet- en regelgeving ons op dit moment al biedt. Tegelijkertijd zetten we ons ervoor in om administratieve lasten te verminderen en Europese wetgeving uitvoerbaar te houden. Binnen de kaders gaf ik inderdaad uitvoering aan de motie; dat heb ik eerder gezegd. Ik ben wel bereid om samen met de visserijsector en de ontwikkelaar van de logboeken in gesprek te gaan over welke praktische en technische oplossingen mogelijk zijn om dit verder te voorkomen. Maar ik pak al alle juridische ruimte die er is.

Voorzitter. Nog twee vragen en dan zijn we erdoorheen. Er werd gevraagd of ik bereid ben om in gesprek te gaan met de Vlaamse minister Hilde Crevits over het Belgische initiatief van VISTools als alternatief voor de aanlandplicht. Het is op dit moment nog geen alternatief, omdat ze nog alle data hiervoor aan het verzamelen zijn. VISTools' verzameldata kunnen vissers gebruiken voor hun bedrijfsvoering en kunnen door de wetenschap geanalyseerd worden ten behoeve van visserijonderzoek. Ik ben zeker bereid om in gesprek te gaan met de Vlaamse minister over de mogelijkheden die dit kan bieden en om in gezamenlijkheid te bezien hoe de Belgische inspanningen zich verhouden tot mijn inzet om tot een alternatief voor de aanlandplicht te komen.

Voorzitter. Dan de laatste vraag: is de minister bereid om met de Unie van Waterschappen te spreken? Dat ging om de aanpassing van de vrijstellingsregeling voor de Chinese wolhandkrab. Het grote voordeel is dat het al voorbehouden is aan beroepsvissers en dat het al geregeld is. Dat is dus een makkelijke toezegging, want dat is al zo.

De **voorzitter**:
Ik dank de staatssecretaris voor de beantwoording. O, mevrouw Kröger nog.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Ik had ook gevraagd om te spreken over het schrappen van de exotische schaaldieren van de Unielijst zodat natuurbeheerders meer optie krijgen om de kreeften te vangen.

Staatssecretaris **Erkens**:
Het antwoord op die vraag heb ik niet bij me, maar die heeft u inderdaad gesteld. Ik kan toezeggen dat ik bereid ben om daarnaar te kijken. Ik neem de optie die u noemt mee, net als de motie van de heer Stöteler over onderzoeken welke ruimte ik meer kan bieden voor het wegvangen van rivierkreeften.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
Mag ik een informatieverzoek doen aan de staatssecretaris voor het debat over de LVVN-begroting?

De **voorzitter**:
Altijd.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
Mooi. Er zijn problemen met personeel bij de NVWA. Er is een personeelstekort in de slachterijen. Dat geeft grote problemen. Varkens kunnen vaak niet geleverd worden, omdat er een personeelstekort is voor de keuringen. Daardoor raken de stallen overvol. Dat is niet goed voor het dierenwelzijn en ook niet voor de diergezondheid.

De **voorzitter**:
Uw verzoek?

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
Ik zou graag een reactie van de staatssecretaris daarop willen hebben. Wat is nu precies de stand van zaken? Wat gebeurt er? Hoe gaat dat verder? Die reactie wil ik graag voor het debat over de LVVN-begroting, zodat we hem dan verder daarop kunnen bevragen.

De **voorzitter**:
Dat verzoek geleiden wij formeel door naar het kabinet. Ik dank de staatssecretaris en de minister voor hun aanwezigheid bij dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Ik schors tot circa 10.40 uur. Dan beginnen we met de behandeling van de begroting van Justitie en Veiligheid. De vergadering is kort geschorst.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.